



Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: I Kž-72/2022-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Horvatovića predsjednika vijeća, te Sanje Katušić-Jergović i Marije Balenović članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ivane Bilušić, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog A. C. zbog kaznenog djela iz članka 227. stavak 4. u vezi stavka 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11. i 144/12., dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženog A. C. podnesenima protiv presude Županijskog suda u Rijeci od 17. siječnja 2022. broj K-5/2020., u sjednici održanoj 3. svibnja 2022. u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog A. C. te njegovog branitelja, odvjetnika G. M.,

p r e s u d i o j e

I Prihvaća se djelomično žalba optuženog A. C., preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni i sigurnosnoj mjeri na način da se optuženi A. C. za kazneno djelo iz članka 227. stavak 4. u vezi stavka 1. KZ/11. za koje je prvostupanjskom presudom proglašen krivim na temelju članka 227. stavak 4. KZ/11. osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina i 6 (šest) mjeseci, u koju mu se na temelju članka 54. KZ/11. uračunava vrijeme za koje je lišen slobode od 12. srpnja 2014. do 2. ožujka 2015. i od 3. lipnja 2015. do 10. lipnja 2015., te mu se na temelju članka 72. stavak 1. i 3. KZ/11. izriče sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju koje je tri godine dulje od izrečene kazne zatvora te počinje teći od izvršnosti ove presude.

II Žalba državnog odvjetnika i u ostalom dijelu žalba optuženika odbijaju se kao neosnovane te se u ostalom pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom optuženi A. C. proglašen je krivim zbog kaznenog djela protiv sigurnosti prometa, izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. stavak 1. i 4. KZ/11. činjenično i pravno opisanog u izreci te presude te je

na temelju članka 227. stavak 4. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od devet godina.

1.1. Na temelju članka 54. KZ/11. u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme za koje je lišen slobode od 12. srpnja 2014. do 2. ožujka 2015. i od 3. lipnja 2015. do 10. lipnja 2015.

1.2. Na temelju članka 72. stavak 1., 3. i 5. KZ/11. izrečena mu je sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od pet godina s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru ne uračunava u vrijeme trajanja ove sigurnosne mjere.

1.3. Na temelju članka 148. stavak 1. u vezi s člankom 145. stavak 2. točke 1. i 6. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13.; 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.) optuženi A. C. je obvezan da na ime troškova postupka podmiri iznos od 45.307,00 kn i troškove iz članka 145. stavak 2. točke 8. ZKP/08. u vidu nagrade i nužnih izdataka opunomoćenika žrtava, S. J., odvjetnika u R. i K. B., odvjetnika u R., s tim da će posebno rješenje o visini tog troška biti doneseno nakon što zahtjevi za naknadu tih troškova budu podneseni.

2. Protiv te presude podnijeli su žalbe državni odvjetnik i optuženi A. C.

2.1. Državni odvjetnik žali se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i predlaže da se pobijana presuda preinači u pobijanom dijelu.

2.2. Optuženi A. C. žali se po branitelju G. M., odvjetniku u R., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni i odluke o sigurnosnoj mjeri i predlaže da se pobijana ukine i predmet uputi na ponovno suđenje i odluku prvostupanjskom sudu, odnosno da se preinači u skladu s navodima žalbe u kojima se presuda pobija zbog odluke o kazni.

3. Odgovore na žalbu podnijele su obje stranke. Županijsko državno odvjetništvo predlaže da se žalba optuženika odbije kao neosnovana, a optuženik predlaže da se žalba državnog odvjetnika odbije kao neosnovana.

4. Spis je, u skladu s odredbom članka 474. stavak 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. U skladu sa zahtjevom iz žalbe optuženika, o sjednici drugostupanjskog suda obaviješteni su optuženik, njegov branitelj i državni odvjetnik, a sjednici je nazočio branitelj optuženika odvjetnik G. M., dok je prisutnost optuženika osigurana putem audio video uređaja iz Z. u R., a sjednica je, sukladno članku 475. stavak 4. ZKP/08., održana u odsutnosti državnog odvjetnika.

6. Žalba optuženog A. C. je djelomično osnovana, dok žalba državnog odvjetnika nije osnovana.

7. Iako optuženik uvodno u žalbi ističe da se žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, naznačujući da se radi o povredi iz članka 468. stavak 3. ZKP/08., jer da je "prvostupanjski sud nepravilno primijenio pojedine odredbe

Zakona, što je utjecalo na presudu", optuženik ne konkretizira koje su to odredbe ZKP/08. povrijeđene, a iz ostalih žalbenih navoda kojima argumentira tu žalbenu osnovu slijedi da je on nezadovoljan analizom i ocjenom izvedenih dokaza, a posebice ocjenom vjerodostojnosti dopisa tvrtke R. (.)" u kojem se to društvo očituje o načinu rada svjetlosnog uređaja i tipke koja je u inkriminirano vrijeme regulirala promet na predmetnom raskrižju. Međutim, nezadovoljstvo žalitelja ocjenom pojedinog dokaza, pa i svih dokaza, ne predstavlja bitnu postupovnu povredu, nego je riječ o prigovoru činjenične naravi, pa će osnovanost tog prigovora biti razmatrana u okviru žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. No, povodom žalbe optuženika i žalbe državnog odvjetnika, ovaj drugostupanjski sud je u skladu s obvezom iz članka 476. stavak 1. točke 1. i 2. ZKP/08. ispitao pobijanu presudu i utvrdio je da nije počinjena niti jedna od bitnih povreda odredaba kaznenog postupka na koju pazi po službenoj dužnosti i da na štetu optuženika nije povrijeđen kazneni zakon.

8. Obje stranke žale se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

8.1. Državni odvjetnik smatra da nije ispravan zaključak prvostupanjskog suda kako inkriminirane zgode optuženik načinom vožnje nije prekršio odredbu članka 51. stavak 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine" broj 67/08., 48/10., 74/11., 80/13. i 158/13., dalje: ZOSPC). Napominje da nije prihvatljiv zaključak prvostupanjskog suda kako je uvidom u snimke nadzornih kamera utvrđeno da je promet vozilima bio rijedak, a prisutnost pješaka u dosegu kamera još rjeđa, navodeći da se radi o cesti koja prolazi kroz sam centar grada neposredno uz pješačku zonu, na kojoj se na nevelikom razmaku nalaze dva pješačka semafora dok je gustoću prometa trebalo cijeliti u svjetlu činjenice da se radilo o ljetnoj večeri sa petka na subotu kada se u gradu i inače nalazi veći broj pješaka, a konkretne večeri je i zbog sportskog uspjeha HNK...u gradu bilo i više ljudi, što je optuženiku bilo poznato.

8.2. Optuženik osporava vjerodostojnost navoda iz dopisa tvrtke R. (.)". o tome da tipka za pješake na semaforu koji je regulirao kritično raskrižje nije ni na koji način djelovala na rad programa semafora, već se njome isključivo aktivirao zvučni signal namijenjen za obavješćavanje slijepih osoba. Optuženik tvrdi da se "ne radi o znanstvenoj okolnosti", te navod iz dopisa smatra nemogućim jer "slijepa osoba ne može stisnuti dugme da bi dobila zvučni signal jer je slijepa", kao i zato što ta okolnost nije utvrđivana u kritično vrijeme i jer je to neistinito, a što potkrjepljuje tvrdnjom da na semaforu koji se nalazi na raskrižju s H. ulicom (prethodno raskrižje gledano u smjeru kretanja optuženika) na semaforu postoji ugrađen veliki uređaj koji daje zvučni signal. Uz to ističe da je prema iskazima svjedoka F., P., B., K., Š., K., A. i B. za smjer kretanja optuženika na predmetnom semaforu bilo zeleno svjetlo. Čak su i vještaci i to R., R. i S. u osnovi dozvolili tu mogućnost, pri čemu su inicijalno naveli da ne mogu odrediti koje je svjetlo bilo na semaforu.

8.3. Međutim, ovaj drugostupanjski sud nalazi da je sud prvog stupnja proveo sve potrebne dokaze, koje je potom pojedinačno i u međusobnoj povezanosti vrlo minuciozno i savjesno analizirao i kritički ocijenio pa se zaključcima do kojih je na takav, logički neupitan način došao nema što prigovoriti.

8.4. Optuženikov prigovor o razlozima postavljanja i funkciji tipkala za pješake na semaforu kojim je regulirano predmetno raskrižje potpuno je neprihvatljiv. Tvrtka R. (.) je društvo koje je kako kritične zgode tako i danas bilo zaduženo i odgovorno za uređaje namijenjene prometnoj regulaciji u gradu R., te je to društvo uvidom u dokumentaciju kojom mora raspolagati u spornom dopisu odgovorilo kako su pješačka tipkala na semaforu na raskrižju A. i T. R. H. postojala i u inkriminirano vrijeme, ali da su služila samo u svrhu davanja zvučnog signala za slijepe i slabovidne osobe pa pritisak na tipkalo nije utjecao na rad programa semafora na mjestu prometne nesreće. Također je istim dopisom konstatirano da na raskrižju A. i ulice I. H. tipkala na dan prometne nesreće nisu postojala, a prema navodu samog optuženika to je i danas tako. Nema nikakvog opravdanog i uvjerljivog razloga zbog čega bi taj navod bio neprihvatljiv. Slijepe osobe, suprotno žaliteljevom neživotnom prigovoru, sposobne su kretati se samostalno bilo uz psa vodiča bilo uz pomoć štapa. Slijepe osobe, dakle, ne samo što se mogu samostalno kretati, nego i ulaze i izlaze iz pojedinih prostora koristeći kvake i sl., iako ih ne vide. Nadalje, slijepe osobe po logici stvari moraju prijeći preko raskrižja, a u tome im pomaže zvučni signal. Na nekim semaforima taj je zvučni signal ugrađen, a na nekima nije, pa ga je moguće naknadno ugraditi. Točno je da postoje i tipkala kojima se može mijenjati naći rada semafora, ali prema sadržaju dopisa u konkretnom se slučaju nije radilo o takvom tipkalu, što je u suštini i logično, budući da svi vještaci, ali i optuženik, navode da je na tom potezu u pravcu kretanja vozila optuženika način rada semafora sinkroniziran. To podrazumijeva da bi funkcija tipkala kakvu sugerira optuženik takav način rada poremetila, a po logici stvari to se u gradu izbjegava činiti radi protočnosti ovakvih ulica izbjegava. Drugim riječima, opravdano je prvostupanjski sud sadržaj dopisa R. prihvatio, kao što su to učinili i prometni vještaci, koji su potom koristeći znanstvene metode sa sigurnošću utvrditi kakvo je svjetlo na semaforu kritične zgode bilo upaljeno kako za optuženikov smjer kretanja, tako i za pješake. Podatak da je više svjedoka govorilo o upaljenom zelenom svjetlu za smjer kretanja optuženika ne dovodi u sumnju ovako s izvjesnošću utvrđenu činjenicu, tim više što su iskazi svjedoka po prirodi stvari znatno nesigurniji izvor saznanja (bilo zbog svog odnosa s optuženom osobom, bilo zbog nenamjernih grešaka u percipiranju i zapamćivanju itd.). Pritom treba naglasiti da je u ovom predmetu niz svjedoka iskazivao i da su se pješaci prelazili kolnik dok je za njihovo kretanje bilo upaljeno zeleno svjetlo, a kako je to ispravno prvostupanjski sud uočio i naveo u obrazloženju pobijane presude.

8.5. Dakle, prvostupanjski sud je nakon detaljno i brižljivo provedenog i analiziranog dokaznog postupka utvrdio da je optuženik inkriminirane zgode vozio pod utjecajem alkohola, s koncentracijom od 1,48 g/kg apsolutnog alkohola u krvi, što je suprotno odredbi članka 199. stavak 2. ZOSPC, da je vozio brzinom od najmanje 95 km/h što je suprotno odredbi članka 53. stavak 1. ZOSPC koja brzinu kretanja u naseljenim mjestima ograničava na 50 km/h i da je prošao kroz raskrižje za vrijeme kada je za njegov smjer kretanja bilo upaljeno crveno svjetlo dok su pješaci prelazili kolnik te ulice dok je za njihov smjer kretanja bilo upaljeno zeleno svjetlo čime je postupio suprotno odredbi članka 59. stavka 1. ZOSPC. Upravo kršenje spomenutih odredaba ZOSPC prvostupanjski sud je ispravno doveo u uzročnu vezu s prometnom nesrećom koja je rezultirala smrću dva pješaka. Međutim, istodobno je po ocjeni ovog drugostupanjskog suda opravdano iz činjeničnog opisa inkriminacije ispustio dio teksta kojim je državni odvjetnik naveo da je optuženik "propustio prilagoditi brzinu vožnje osobinama ceste i gustoći prometa" nalazeći da je time postupio protivno odredbi članka 51. stavka 1. ZOSPC. Prvostupanjski sud za takav je svoj

zaključak iznio argumente u točki 59. obrazloženja, a te navode i razloge i ovaj drugostupanjski sud nalazi potpuno ispravnima. Naime, podatak da se radilo o noćnim satima u ljetnom periodu tijekom vikenda kada je na ulici dosta pješaka nije ni u kakvoj uzročnoj vezi s ovom prometnom nesrećom. Naime, optuženik nije naletio na pješake na mjestu koje nije bilo regulirano semaforom, već suprotno. Dakle, je li ili nije kritične zgrade bilo na cesti puno pješaka uopće nije odlučno jer da je optuženik poštovao svjetlosnu regulaciju na ovom raskrižju i da se nije kretao brzinom većom od dopuštene u gradu, te da je bio trijezan do nesreće ne bi došlo. Nadalje, vještačenjem je utvrđeno da je optuženik i prethodno raskrižje prošao kroz za njegov smjer kretanja upaljeno crveno svjetlo, što dodatno učvršćuje ispravnost argumentacije prvostupanjskog suda.

8.6. Iz izloženih razloga žalbe državnog odvjetnika i optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja nisu osnovane.

9. Optuženik se žali zbog odluke o kazni i sigurnosnoj mjeri. Drži da je izrečena kazna zatvora u trajanju od devet godina nesrazmjerna težini protupravnog ponašanja optuženika iz činjeničnog opisa inkriminacije i da se radi o najvišoj ili jednoj od najviše izrečenih kazni za takvu vrst prometnog delikta. Napominje da je djelo počinjeno prije stupanja na snagu izmjena i dopuna Kaznenog zakona kojima je podignut posebni zakonski maksimum za to kazneno djelo, kao i da je od djela proteklo više godina. Osim toga ističe da je prvostupanjski sud propustio cijeliti optuženikovu brigu prema jednom od oštećenika što je on spomenuo u obrani. Što se tiče sigurnosne mjere navodi da je ona drastična zbog trajanja, jer zajedno sa kaznom zatvora podrazumijeva da će on biti izvan prometa kao vozač ukupno 17 godina (računajući i vrijeme suđenja).

9.1. Ovaj drugostupanjski sud razmotrio je izrečenu kaznu u svjetlu prigovora optuženika, a respektirajući pritom sve okolnosti i kriterije koje je prvostupanjski sud uzeo u obzir prilikom odmjeravanja kazne zatvora za inkriminirano kazneno djelo. Sud prvog stupnja ispravno je utvrdio sve olakotne okolnosti (optuženikov obiteljski status, raniju prekršajnu i kaznenu neosuđivanost), ali i otegotne okolnosti (kriminalnu količinu sadržanu u postupanju optuženika koji je kritične noći vozio kršeći tri odredbe ZOSPC, dob žrtava – 50 i 47 godina, podatak da u iza njih ostala djeca, da optuženik nakon nesreće nije stao i makar pokušao pomoći stradalima), ali je po mišljenju ovog drugostupanjskog suda premalo vrednovao utvrđene olakotne okolnosti. Iako je točno da verbalizirano kajanje i žaljenje ne podrazumijeva nužno iskrenost optuženika, nije bez adekvatnog obrazloženja moguće ustvrditi da je takvo ponašanje lažno. Naime, optuženik je barem djelomično priznao kršenje određenih odredaba ZOSPC, odnosno da se kretao izrazito brzo, gotovo dvostruko više od dopuštene brzine. Istodobno, međutim, treba primijetiti da neopravdano optuženik navodi kako nije uzeto u obzir da je pomagao jednom od oštećenika, a što je ponovio i u žalbi. Naime, ti navodi nisu ničim potkrijepljeni, pa se doista ne mogu cijeliti istinitima. Nadalje, prilikom odmjeravanja kazne treba uzeti u obzir i protek vremena od počinjenja kaznenog djela, a u konkretnom slučaju od počinjenja djela proteklo je ukupno gotovo 8 godina. Iz tih razloga, a istodobno nalazeći da su podaci o ranijem životu i obiteljskom statusu optuženika premalo cijenjani, ovaj drugostupanjski sud nalazi da se svrha izricanja kazni iz članka 47. KZ/11. ovdje može postići i kaznom zatvora u nešto nižem trajanju odnosno kaznom zatvora u trajanju od sedam godina i

šest mjeseci koju nalazi adekvatnom težini kaznenog djela i svim pobrojenim okolnostima te stoga podobnom za ostvarenje specijalne i generalne prevencije.

9.2. Također, respektirajući razdoblje trajanja ovog postupka, te duljinu trajanja ovom presudom izrečene kazne, životnu dob optuženika i raniju prekršajnu i kaznenu neosuđivanost, ovaj drugostupanjski sud smatra da će sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilima u trajanju od tri godine polučiti svrhu iz članka 66. KZ/11., odnosno otkloniti okolnosti koje omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela, a da je takva mjera i razmjerna s težinom počinjenog djela i stupnjem počiniteljeve opasnosti.

10. Slijedom iznesenog, trebalo je na temelju članka 486. stavak 1. i članka 482. ZKP/08. presuditi kao u izreci.

U Zagrebu 3. svibnja 2022.

Predsjednik vijeća:
Željko Horvatović, v.r.